

PARTE ZAHARRAREN ETA KAIAREN MUGAKETA A MAILA

Parte Zaharraren eta Kaiaren mugaketa

Deskribapena

Donostiako Parte Zaharraren perimetro mugatuak forma lineal, jarraitu eta irregularra du, lau angeluko itzurakoa. Parte Zaharra hartzen du barruan, kaia barne, eta ekialde-mendebalderantz luzanga da.

Ondasun kalifikatua mugatzeko, kontuan hartu dugu, alde batetik, Parte Zaharraren esparrua, zeinean kultura intereseko balioak biltzen baitira, adibidez, arkitekturaren ikuskera neoklasikoari dagokion hiri bilbea eta diseinu bateratua ere, eta, bestetik, kaia, Erdi Aroko hiriaren zati banaezina eta mendeetako oinarri ekonomikoa.

Bi eremu horiek jarraitutasun fisikoa dute, eta, desberdintasun morfologikoak izan arren, osagarriak dira, bai lotura funtzionalagatik, bai elementu komun nabarmenak daudelako, adibidez, Errege-Erregina Katolikoaren harresia.

1813ko abuztuaren 31n Wellingtongo dukea buru zuten tropa anglo-portugalدارrek Donostia ia erabat suntsitu izanda da Gaur egungo Parte Zaharraren jatorria. Setioan hiriarri su eman zioten eta Trinitate kalean (gaur, Abuztuaren 31 kalea) baino ez ziren geratu eraikin batzuk. Ugartemendia arkitektoari agindu zioten hiria berreraikitzeko, eta berriro hasi ziren eraikitzen trazadura zaharra arrazionalizatuta eta eraikuntzari buruzko ordenantza batzuk ezarrita. Ordenantza horiek hiri formak diseinatzeko modu bateratua ezarri zuten, funtsean, fatxaden konposizioa aipatuta.

Oro har, fatxada konposizioek Ugartemendiaren ordenantzen ezaugarriekin bat datozen elementu identifikatzaileak dituzte: harlanduzko oinarria lehen solairura arte, bao bertikalak modu erregularrean antolatzea, kale nagusietan harlanduz inguratutako ardatzetara lerrokatuta; izkinetan harlanduzko pilastrak, mentsulekin errematatuta eta euri uren zorrotena kokatzeko zirrikituz, zurezko burudun teilatu hegala.

Gaur egungo Parte Zaharrak oinplano angeluzuzena du, gutxi gorabehera, eta bost kale nagusik osatzen dute ipar-hego norabidean (Kanpandegi, Kale Nagusia, San Jeronimo, Narrika eta San Joan) eta ekialde-mendebalde norabidean (Enbeltran/Sarriegi plaza, Fermín Calbetón, Portu, Iñigo, Abuztuaren 31 eta Santa Korda kalea, Joan de Bilbao eta Arrandegia, ibilbide osorik ez duten arren). Hiri sarearen barruan, plaza edo espazio libreak nabarmentzen dira, hala nola: Sarriegi, Lasala, Esterlines, Konstituzioa (Pedro Manuel de Ugartemendía eta Alejo Miranda, 1817-1824 bitartean estilo neoklasikoan eraikia).

Kaiari dagokionez, nabarmen eutsi die bere ezaugarriei, 1575etik 1848-1850 arte. Orduan, Manuel Peironcely ingeniariak handitze lanak proiektatu zituen. Arrantzan aritzen diren biztanleen bizitoki eta lantoki izan dira hango eraikinak, eta ondo bereizitako auzoa osatzen dute. 1850etik aurrera fatxada arkupedun eta guzti jasotako eraikinak jaso nabarmentzen dira.

Babes erregimena

*** Erregimen espezifikoa**

Monumentu Multzozko izendapenez sailkatutako kultura ondasun izendatetik datorrena, 2019ko maiatzaren 2ko EHAAren emandako ebazpenaren bidez. Eta, ondoren, dagokion Plan Berezia jasotako xedapenak, izendapen horren jarraibideen arabera, behin betiko onespentetik ondorioztatzen diren xedapenekin bat.

Mugapenean sartutako ondarea babes maila hauek oinarri sailkatzen da:

- Babes berezia.
- Tarteko babesa.
- Oinarrizko babesa.
- Babes morfologikoa.
- Hiri espazioak.
- Diskordantzia.